

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

KARAKTER VAN BEDRIJFSTAKCAO'S

september 2014

ad van den ameele
martin schaeps

1 Inleiding

Om een beeld te krijgen van de mogelijkheden voor werkgevers om af te wijken van cao-bepalingen wordt voor de bij het ministerie aangemelde bedrijfstak-cao's met een expiratedatum ná 1 januari 2013 het karakter van de cao in beeld gebracht.

Onderzocht is of de cao een expliciete bepaling bevat voor wat betreft het karakter van de cao en in hoeverre er een mogelijkheid bestaat om al dan niet van de overeengekomen afspraken in de cao af te wijken. Het gaat hierbij specifiek om de mogelijkheden voor de werkgever om met al dan niet individuele werknemers afwijkende arbeidsvoorwaarden af te spreken.

1.1 Onderzochte cao's

In totaal zijn 171 bedrijfstak-cao's onderzocht: 87 zijn door het ministerie algemeen verbindend verklaard, 84 cao's zijn niet ge-avv'd.

Tabel 1 Aantal onderzochte cao's uitgesplitst naar wel/geen avv

economische sector	cao's zonder avv	werknemers	cao's met avv	werknemers	totaal aantal cao's
landbouw en visserij	7	43.500	2	62.800	9
industrie	18	157.300	21	497.800	39
bouwnijverheid	3	4.700	8	280.900	11
handel en horeca	13	230.300	22	853.600	35
vervoer en communicatie	4	41.000	8	204.400	12
zakelijke dienstverlening	11	250.800	9	469.700	20
overige dienstverlening	28	371.600	17	1.079.300	45
totaal	84	1.099.200	87	3.448.400	171

Tabel 2 Aantal wlv- en avv-werknemers in de cao's met avv

economische sector	werknemers wlv	werknemers avv	werknemers totaal	aantal cao's
landbouw en visserij	44.100	18.700	62.800	2
industrie	396.300	101.500	497.800	21
bouwnijverheid	208.400	72.400	280.900	8
handel en horeca	627.500	226.100	853.600	22
vervoer en communicatie	153.000	51.400	204.400	8
zakelijke dienstverlening	329.100	140.500	469.700	9
overige dienstverlening	993.900	85.300	1.079.300	17
totaal	2.752.300	696.000	3.448.400	87

1 De cao's voor gemeente, provincie, rijk, defensie, politie zijn niet meegenomen in het onderzoek.

2 Karakterisering van de cao's

Er worden vier varianten onderscheiden:

- standaard cao's:
 - standaard
 - impliciet standaard,
- minimum cao's
 - minimum
 - impliciet minimum,
- cao's met een combinatie van minimum- en standaardbepalingen, en
- cao's zonder een expliciet geformuleerde algemene karakteraanwijzing.

2.1 Voorbeelden van bepalingen die wel zijn meegenomen

In een cao kan expliciet een karakterbepaling zijn opgenomen. De cao bevat dan een artikel waarin is verwoord dat "de bepalingen in de cao het karakter van een standaardbepaling hebben" of wel "de bepalingen in de cao (hebben) een minimumkarakter".

Daarnaast komt het voor dat er sprake is van een impliciete karakterisering van de cao.

Standaardbepaling:

".. voor zover daarin niet anders is bepaald, is het de werkgever niet toegestaan om af te wijken van de bepalingen van deze cao of arbeidsvoorwaarden met de werknemer overeen te komen die in deze cao niet geregeld zijn.."

"..de arbeidsvoorwaarden opgenomen in deze cao en haar bijlagen... voor iedere medewerker. Afwijkingen van deze cao zijn niet toegestaan.."

"..bepalingen van deze cao hebben een standaard karakter..voor zover daarin niet anders bepaald.."

Anderzijds worden in cao's impliciete minimumbepalingen aangetroffen.

Minimumbepaling:

"..afwijkingen in positieve zin zijn wel toegestaan.."

"..is geoorloofd van deze voorwaarden in voor de werknemers gunstige zin af te wijken.."

"..in de cao kan slechts voor de medewerker in positieve zin, na overleg met de medewerker, worden afgeweken.."

De derde variant is een combinatie van een standaard cao met minimumbepalingen.

Minimum-/standaardbepaling:

"..afwijken van artikelen in deel 1 is niet toegestaan. De artikelen in deel 2 hebben een minimumkarakter.."

"..cao-afspraken zijn bindend. Er kan alleen van afgeweken worden als: de tekst van de cao nadrukkelijk vermeldt dat afwijken mogelijk is.."

"..standaardbepalingen zijn van toepassing op alle werkgevers en werknemers. Hiervan afwijken is niet toegestaan. Een minimumbepaling is van toepassing op alle werkgevers en werknemers. Er mag alleen van afgeweken worden als dat gunstig is voor de werknemer.."

"..bindende afspraken op centraal en op sectorniveau worden geregeld in deel A. en B. van deze cao.....In de vorm van decentrale afspraken, als bedoeld in de artikelen 1.4.4. en 1.4.5., worden voorwaarden en ruimte geschapen voor maatwerk en flexibiliteit .."

2.2 Voorbeelden van bepalingen die niet zijn meegenomen

Naast voorgenoemde varianten zijn er cao's waarin geen expliciet geformuleerde bepaling over het karakter van de cao is opgenomen. In deze cao's kunnen wel bepalingen zijn opgenomen die duiden op mogelijkheden tot afwijkende afspraken.

Zo zijn hieronder voorbeelden van algemeen maar ook van meer specifiek geformuleerde bepalingen weergegeven die niet in bovengenoemde drie categorieën zijn ingedeeld.

Algemeen geformuleerd afwijkingsmogelijkheden:

"..bepalingen, die afwijken van hetgeen in deze overeenkomst is neergelegd, kunnen niet eenzijdig ten nadele van de werknemers worden gewijzigd.."

".. van deze collectieve arbeidsovereenkomst kan alleen worden afgeweken na overleg tussen de werkgever en vakorganisaties..."

"Bepalingen in de overeenkomst van de werknemer die ten nadele van deze cao afwijken zijn nietig".

In cao's worden verder afwijkingsmogelijkheden met betrekking tot specifieke bepalingen zoals de arbeidsduur en het loon verwoord.

Afwijkingsmogelijkheden ten aanzien van specifieke bepalingen:

"..de arbeidsduur is 7 uur en 36 minuten per dag.....kan met instemming van de meerderheid van het personeel overeenkomen dat de arbeidsduur per dag 8 uur bedraagt.."

„..een werknemer van 21 jaar en ouder ontvangt ten minste het aanvangsloon uit zijn functiegroep..“

“De werkgever zal geen werknemers in zijn dienst nemen onder voorwaarden die afwijken van hetgeen bepaald is in de cao of de bedrijfs-cao. Een uitzondering hierop is de salaristabel die een minimumkarakter heeft.”

Een laatste groep betreft bepalingen waarin afwijking van cao-bepalingen is toegestaan na overleg met vakbonden en/of personeelsvertegenwoordigers. Enkele voorbeelden zijn:

Afwijkingsmogelijkheden na overleg:

“Van de bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst kan in voor werknemers gunstige zin worden afgeweken na overleg tussen de werkgever en vakorganisaties.”

“Een werkgever en werknemer die van de afspraken in deze cao willen afwijken, kunnen hiertoe een verzoek indienen bij de cao-partijen. Vertegenwoordigers van de gezamenlijke cao-partijen nemen deze aanvragen voor een vergunning vervolgens in behandeling.”

“In ondernemingen met minder dan 10 werknemers kan de werkgever alleen afwijken van de cao na hierover overeenstemming te hebben bereikt met de meerderheid van het personeel. In ondernemingen met 10 of meer werknemers kan de werkgever alleen afwijken van de cao met instemming van de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging.”

2.3 Nader onderzoek naar afwijkende bepalingen

Cao's waarin een karakterbepaling niet expliciet is opgenomen evenals de cao's met een standaardbepaling zijn nader onderzocht voor wat betreft specifieke mogelijkheden voor werkgevers om af te wijken van in de cao opgenomen bepalingen.

Meer specifiek is in het onderzoek gekeken naar bepalingen op het terrein van:

- loon, toeslagen, vergoedingen, beloningssysteem
- arbeidsduur, werktijden, overwerk
- verlof, bijzonder verlof
- overige bepalingen

3 Resultaten

In 92 cao's (54% van de onderzochte cao's) bestaan mogelijkheden om af te wijken van de in de cao vastgelegde bepalingen. Het gaat hierbij om cao's met een minimum karakter evenals cao's waarin naast standaardbepalingen ook minimumbepalingen zijn vastgelegd.

In 48% van de cao's (82 cao's van toepassing op 53% van de werknemers) is bepaald dat werkgevers in voor werknemers positieve zin mogen afwijken van de in de cao vastgelegde arbeidvoorwaarden.

In 6% van de cao's (10 cao's van toepassing op 9% van de werknemers) zijn zowel standaard- als minimumvoorwaarden opgenomen.

In de overige cao's 79 (46% van de onderzochte cao's) is een standaardbepaling opgenomen dan wel ontbreekt een expliciete bepaling met betrekking tot het karakter van de cao.

In 34% van de cao's (58 cao's van toepassing op 13% van de werknemers) is geen expliciete bepaling aangetroffen met betrekking tot het karakter van de in de cao opgenomen bepalingen.

In 12% cao's (21 cao's van toepassing op 25% van de werknemers) is sprake van een standaard cao. In deze cao's is het de werkgever niet toegestaan om af te wijken van de overeengekomen arbeidvoorwaarden.

In onderstaande tabel is bovenstaande samengevat.

Tabel 3 Aantal cao's uitgesplitst naar karakter van de cao

karakterbepaling cao	totaalaantal cao's (%)
geen expliciete bepaling	58 (34)
standaard	<u>21 (12)</u>
subtotaal	(46%)
minimum	82 (48)
standaard/minimum	<u>10 (6)</u>
subtotaal	(54%)
totaal	171 (100%)

Het onderzoek richt zich op de mogelijkheden van de werkgever om af te wijken van de bepalingen in de cao. Allereerst wordt aangegeven welke zaken niet in het onderzoek zijn meegenomen. Vervolgens wordt voor wat betreft het karakter van de cao ingegaan op de verschillen tussen cao's met een algemeen verbindend verklaring (avv) en cao's waarvoor geen verzoek tot avv is ingediend. Ten slotte wordt voor de groep cao's waarin een expliciete bepaling met betrekking tot het karakter van de cao ontbreekt en de cao's met een standaardbepaling nagegaan of de werkgever mogelijkheden heeft om af te wijken van specifieke bepalingen in de cao.

3.1 Wat niet is meegenomen

De mogelijkheden van werkgevers om af te wijken van cao bepalingen als gevolg van op wetgeving gebaseerd verzoeken van werknemers blijven hier buiten beschouwing. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld aanpassing van de arbeidsduur (Waa) of de mogelijkheden om af te wijken van de bepalingen in de cao in het kader van arbeid en zorg (Wazo).

Niet meegenomen zijn de dispensatiebepalingen in cao's waarin is bepaald dat partijen bij de cao, op verzoek van de werkgever ontheffing kunnen verlenen van de toepassing van (onderdelen van) de cao. Aan deze ontheffing kunnen partijen nadere voorwaarden verbinden. Dergelijke ontheffing wordt niet verleend indien de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging niet schriftelijk heeft ingestemd met het verzoek van de werkgever en de werkgever hierover geen overleg heeft gevoerd met de regionale vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties.

Verder zijn de mogelijkheden in het kader van flexibele beloning niet in het onderzoek meegenomen.

3.2 Algemeen verbindend verklaard vs. niet ge-avv'd

De meerderheid van de onderzochte cao's (54%) heeft een minimumkarakter dan wel combineert standaard- met minimumbepalingen. In onderstaande tabel wordt een onderscheid gemaakt tussen cao die algemeen verbindend zijn verklaard en cao's zonder avv.

Tabel 4 Aantal cao's uitgesplitst naar karakter en wel/geen avv

karakterbepaling cao	cao's zonder avv (%)	cao's met avv (%)	totaal (%)
<u>Groep 1</u>			
geen expliciete bepaling	34 (40)	24 (28)	58 (34)
standaard	<u>11 (13)</u>	<u>10 (11)</u>	<u>21 (12)</u>
	45 (53%)	34 (39%)	79 (46%)
<u>Groep 2</u>			
minimum	36 (43)	46 (53)	82 (48)
standaard/minimum	<u>3 (4)</u>	<u>7 (8)</u>	<u>10 (6)</u>
	39 (46%)	53 (61%)	92 (54%)
totaal	84 (49%)	87 (51%)	171 (100%)

Van de cao's zonder avv bevat 53% geen expliciete karakterbepaling of wordt de cao als standaard cao gekarakteriseerd. In de groep cao's die zijn ge-avv'd ligt dit aantal met 39% lager. Van de cao's die zijn ge-avv'd wordt 61% gekarakteriseerd als minimum cao of als standaard/minimum cao.

Op basis van een Chi-kwadraattoets (Chi=3,611, sig.=0,057) kan geconcludeerd worden dat met een betrouwbaarheid van 90% sprake is van een statistisch significant verband tussen het al dan niet ge-avv'd zijn van een cao en het karakter van de cao. Dit houdt in dat cao's die algemeen

verbindend worden verklaard relatief vaker een minimum- dan wel een minimum/standaardkarakter hebben. In cao's die niet algemeen verbindend worden verklaard ontbreekt relatief vaker een expliciete bepaling met betrekking tot het karakter van de cao dan wel is sprake van een standaard karakter. Het gevonden verband is echter relatief zwak ($\Phi = 0,15$).

Het onderzoek toont echter aan dat het ontbreken van een expliciete karakterisering dan wel het karakteriseren als standaard cao niet inhoudt dat de werkgever geen mogelijkheden heeft om af te wijken van de in de cao vastgelegde arbeidsvoorwaardelijke bepalingen.

3.3 Afwijkende artikelen

Voor de 79 cao's waarin een expliciete bepaling met betrekking tot het karakter van de cao ontbreekt en de cao's met een standaardbepaling is nagegaan of werkgevers mogelijkheden hebben om af te wijken van specifieke bepalingen in de cao.

Onderscheiden zijn afwijkingsmogelijkheden op het terrein van beloning, arbeidstijden, verlof en overige onderwerpen (pensioen, mantelzorg, scholing).

In bijna tweederde van deze cao's (51 cao's) zijn mogelijkheden opgenomen om af te wijken van specifieke bepalingen in de cao. Afwijkende bepalingen komen in zowel cao's zonder als in cao's met avv in gelijke mate voor. In onderstaande tabel is aangegeven om welke groepen bepalingen het gaat.

Tabel 5 Aantal wlv- en avv-werknemers in de cao's met avv

onderwerpen	cao's zonder avv	cao's met avv	totaalaantal cao's
belonen	12	10	22
arbeidstijd	15	17	32
verlof	10	11	21
overig	13	13	26
totaal	26	25	51

In 22 cao's zijn met betrekking tot beloningsbepalingen mogelijkheden voor afwijkende regelingen opgenomen. In een cao kunnen afwijkingsmogelijkheden ten aanzien van meerdere onderwerpen voorkomen. Het gaat hierbij om de mogelijkheden van een afwijkende functiewaardering, salarisstructuur, beloningsdifferentiatie, salarisaanpassing en bonussen.

In 32 cao's zijn met betrekking tot arbeidstijdenbepalingen mogelijkheden voor afwijkende regelingen opgenomen. Het gaat hierbij om mogelijkheden van een afwijkende arbeidsduur, dagvenster, arbeidsduurverkortings, werkrooster, jaaruren systematiek en overwerk.

In 21 cao's zijn met betrekking tot verlobbepalingen mogelijkheden voor afwijkende regelingen opgenomen.

Het gaat hierbij om mogelijkheden van een afwijkende regeling ten aanzien van het vaststellen van collectieve vrije dagen, verplicht verlof bij bedrijfssluiting, afwijkende verlobberegeling en het toekennen van bijzonder verlof.

In 26 cao's zijn mogelijkheden voor afwijkende regelingen met betrekking tot de pensioenregeling even als zaken als mantelzorg, scholing, arbeidsvoorwaardelijke stimulansen, arbo-reglement, verzekerings-verplichtingen en afspraken met hoger personeel.

BIJLAGE

ONDERZOCHE CAO'S

sbi naam	status
472 AARDAPPELEN GROENTEN EN FRUIT, DETAILHANDEL IN-	ge-avv'd
433 AFBOUW	ge-avv'd
101 AMBACHTELIJKE PLUIMVEE EN WILDBEDRIJVEN	
869 AMBULANCEZORG	ge-avv'd
477 APOTHEKEN	ge-avv'd
711 ARCHITECTENBUREAUS	ge-avv'd
107 BAKKERSBEDRIJF	
233 BAKSTEENINDUSTRIE, NEDERLANDSE	
641 BANKEN CAO	
16 BEDRIJFSVERZORGINGSDIENSTEN	
203 BEREIDE VERF- EN DRUKINKTINDUSTRIE	
494 BEROEPSGOEDERENVERVOER OVER DE WEG EN DE VERHUUR VAN MOBIELE KRANEN	ge-avv'd
853 BEROEPSONDERWIJS EN VOLWASSENENEDUCATIE, BVE	
493 BESLOTEN BUSVERVOER	ge-avv'd
853 BESTUURDERS VO	
236 BETONPRODUCTENINDUSTRIE	ge-avv'd
801 BEVEILIGING, PARTICULIERE	
910 BIBLIOTHEKEN, OPENBARE	ge-avv'd
504 BINNENSCHIEPVAART	ge-avv'd
439 BITUMINEUZE EN KUNSTSTOF DAKBEDEKKINGSBEDRIJVEN	ge-avv'd
462 BLOEMBOLLEN, GROOTHANDEL IN-	ge-avv'd
462 BLOEMEN EN PLANTEN GROOTHANDEL IN-	
581 BOEKEN- EN TIJDSCHRIFTUITGEVERIJBEDRIJF	
476 BOEKHANDEL EN KANTOORVAKHANDEL	ge-avv'd
21 BOS EN NATUUR RAAM-CAO	
410 BOUWNIJVERHEID (CAO VOOR DE)	ge-avv'd
783 CONTINU FLEX-CAO	
562 CONTRACTCATERINGBRANCHE	ge-avv'd
931 CONTRACTSPELERS BETAALD VOETBAL	
960 CREMATORIA	
932 DAGATTRACTIEBEDRIJF CAO	
900 DAGBLADJOURNALISTEN	
581 DAGBLADUITGEVERIJBEDRIJF	ge-avv'd
552 DAGRECREATIE	
855 DANS	
750 DIERENARTSPRAKTIJKEN	
477 DIERENSPECIAALZAKEN AQUARIUM- EN HENGELSPORTSPECIAALZAKEN DETAILHANDEL IN-	
14 DIERHOUDERIJ	

sbi naam	status
475 DOE-HET-ZELFBRANCHE	
949 DOORWERK	
110 DRANKINDUSTRIE EN GROOTHANDEL IN DRANKEN	
422 ENERGIE- EN NUTSBEDRIJVEN KABEL EN TELECOM SECTOR CAO	
550 ENERGIE- EN NUTSBEDRIJVEN WENB SECTOR CAO AFVAL EN MILIEUBEDRIJVEN	
400 ENEXIS BEDRIJFSPROTOCOL 2009	
801 EVENEMENTEN- EN HORECABEVEILIGING	
801 EVENEMENTEN- EN HORECABEVEILIGINGSBRANCHE	
477 FASHION EN SPORT INRETAIL	
862 GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (GGZ)	
872 GEHANDICAPTENZORG	ge-avv'd
108 GEMAKSVOEDINGINDUSTRIE	ge-avv'd
11 GLASTUINBOUW	ge-avv'd
494 GOEDERENVERVOER NEDERLAND	
931 GOLF BRANCHE	
107 GRAANBE- EN VERWERKENDE BEDRIJVEN	
181 GRAFIMEDIA	ge-avv'd
103 GROENTEN- EN FRUITVERWERKENDE INDUSTRIE	ge-avv'd
463 GROENTEN EN FRUIT GROOTHANDEL IN-	
109 GROENVOEDERDROGERIJEN	
464 GROOTWINKELBEDRIJVEN IN SCHOENEN VOOR PERSONEEL	
504 HANDELSVAART TOT 9000 GT	
439 HELLENDE DAKEN	
301 HISWA (HOUTEN EN KUNSTSTOFFEN JACHTBOUW)	
854 HOGER BEROEPSONDERWIJS 2012-2013	
551 HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF	
463 HORECAPRODUCTEN GROOTHANDEL IN-	
467 HOUTHANDEL	
162 HOUTVERWERKENDE INDUSTRIE	ge-avv'd
813 HOVENIERSBEDRIJF IN NEDERLAND	
900 HUIS-AAN-HUISBLADJOURNALISTEN	ge-avv'd
862 HUISARTS IN DIENST BIJ EEN HUISARTS HIDHA	
862 HUISARTSENZORG	
466 INFORMATIE-, COMMUNICATIE- EN KANTOORTECHNOLOGIEBRANCHE (ICK)	
879 INTERNATEN KINDEREN VAN BINNENSCHIPPERS EN/OF KERMISEXPLOITANTEN	
879 JEUGDZORG	
235 KALKZANDSTEENINDUSTRIE -/ CELLENBETONINDUSTRIE	
172 KARTONNAGE- EN FLEXIBELE VERPAKKINGENBEDRIJF	ge-avv'd
855 KENNISCENTRA BEROEPSONDERWIJS BEDRIJFSLEVEN	
889 KINDEROPVANG VOOR KINDERCENTRA EN GASTOUDERBUREAUS	
900 KUNSTEDUCATIE	

sbi naam	status
16 LANDBOUWWERKTUIGEN EXPLOITERENDE ONDERNEMINGEN	ge-avv'd
472 LEVENSMIDDELEN, GROOTWINKELBEDRIJVEN VGL	
463 LEVENSMIDDELEN, ZOETWAREN, TABAKS- EN BAKKERIJPRODUCTEN GROOTHANDEL IN-	
472 LEVENSMIDDELENBEDRIJF	ge-avv'd
321 M&T GOUD- EN ZILVERNIJVERHEID	ge-avv'd
432 M&T ISOLATIEBEDRIJF	ge-avv'd
292 M&T CARROSSERIEBEDRIJF	ge-avv'd
256 M&T METAALBEWERKINGSBEDRIJF	ge-avv'd
432 M&T TECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF	ge-avv'd
104 MARGARINE- EN SPIJSVETINDUSTRIE	
240 METALEKTRO	
240 METALEKTRO VOOR HET HOGER PERSONEEL (HP)	ge-avv'd
310 MEUBELINDUSTRIE EN MEUBILERINGSBEDRIJVEN	
131 MODE- INTERIEUR- TAPIJT- EN TEXTIELINDUSTRIE	
452 MOTORVOERTUIGENBEDRIJF EN TWEEWIELERBEDRIJF	ge-avv'd
910 MUSEUM CAO	
475 MUZIEKINSTRUMENTEN EN BLADMUZIEK DTH	
433 NATUURSTEENBEDRIJF	ge-avv'd
782 NBBU UITZENDKRACHTEN	
782 NBBU VASTE MEDEWERKERS UITZENDBUREAUS	
941 NEDERLANDS HORECA GILDE (NHG CAO)	
854 NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN	
351 NETWERKBEDRIJVEN CAO	
941 NWBC VOOR DE KUNSTSTOF- EN RUBBERINDUSTRIE	
562 OFFSHORE CATERING	ge-avv'd
721 ONDERZOEKINSTELLINGEN CAO	
11 OPEN TEELTEN	
493 OPENBAAR VERVOER	
900 OPINIEWEEKBLADJOURNALISTEN	
900 ORKESTEN, NEDERLANDSE	
222 OWASE-BEDRIJVEN	
467 PAPIERGROOTHANDEL IN NEDERLAND	
171 PAPIERINDUSTRIE	
162 PARKETVLOERENONDERNEMINGEN	ge-avv'd
101 PLUIMVEEVERWERKENDE INDUSTRIE	ge-avv'd
532 POSTVERSPREIDERS	ge-avv'd
852 PRIMAIR ONDERWIJS	
351 PRODUCTIE EN LEVERINGSBEDRIJVEN CAO	ge-avv'd
949 PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE	
900 PUBLIEKSTIJDSCHRIFTJOURNALISTEN	ge-avv'd
421 RAILINFRASTRUCTUUR	ge-avv'd

sbi naam	status
552 RECREATIE	ge-avv'd
852 REFORMATORISCH PRIMAIR ONDERWIJS	
502 REGELING ARBEIDSVOORZIENING ZEESCHEEPVAART RAZ	
502 REG. TEWERKSTELLING NIET EU-OFFICIEREN OP ZEESCHEPEN ONDER NED. VLAG (RTO)	ge-avv'd
791 REISBRANCHE	
910 SBW STICHTING BIBLIOTHEEKWERK	ge-avv'd
433 SCHILDERS-, AFWERKINGS- EN GLASZETBEDRIJF IN NEDERLAND	
812 SCHOONMAAK- EN GLAZENWASSERSBEDRIJF	
731 SIGNBEDRIJVEN	
472 SLAGERSBEDRIJF	ge-avv'd
472 SLIJTERIJEN	ge-avv'd
329 SOCIALE WERKVOORZIENING	
941 SPORT	
472 TABAKSARTIKELEN DETAILHANDEL	ge-avv'd
325 TANDTECHNIEK	ge-avv'd
473 TANKSTATIONS EN WASBEDRIJVEN	
493 TAXIVERVOER	ge-avv'd
464 TECHNISCHE GROOTHANDEL	
823 TENTOONSTELLINGSBEDRIJVEN	
464 TEXTIELGOEDEREN EN AANVERWANTE ARTIKELEN GROOTHANDEL IN	ge-avv'd
960 TEXTIELVERZORGING	ge-avv'd
900 THEATER	ge-avv'd
162 TIMMERINDUSTRIE	
941 TRAINER/COACHES BETAALD VOETBAL	
477 TUINCENTRA	
16 TUINZAADBEDRIJVEN	
960 UITVAARTVERZORGING	
782 UITZENDKRACHTEN	
782 UITZENDKRACHTEN NVUB	
861 UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA VOORHEEN ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	
900 VAKTIJDSCHRIFTJOURNALISTEN	ge-avv'd
16 VARKENSVERBETERING IN NEDERLAND	
475 VERF EN BEHANG DETAILHANDEL IN-	ge-avv'd
871 VERPLEEG- EN VERZORGINGSHUIZEN EN THUISZORG	ge-avv'd
651 VERZEKERINGSBEDRIJF BINNENDIENST	ge-avv'd
651 VERZEKERINGSBEDRIJF BUITENDIENST	ge-avv'd
467 VLAKGLAS, GLASBEWERKINGS- EN GLAZENIERSBEDRIJF, GROOTHANDEL IN-	ge-avv'd
463 VLEESSECTOR	ge-avv'd
101 VLEESWARENINDUSTRIE	ge-avv'd
853 VOORTGEZET ONDERWIJS VO	
360 WATERBEDRIJVEN AANGESLOTEN BIJ DE WWB	

sbi naam	status
429 WATERBOUW	
11 WEEFSELKWEEKSECTOR	
889 WELZIJN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	
682 WOONDIENSTEN	
139 ZEILMAKERIJEN DEKKLEDENVERVAARDIGING, -VERHUUR, SCHEEPSTUIGERIJEN E.D.	
949 ZELFSTANDIGE KLINIEKEN NEDERLAND	
861 ZIEKENHUIZEN	
108 ZOETWARENINDUSTRIE	ge-avv'd
105 ZUIVELINDUSTRIE I	
105 ZUIVELINDUSTRIE, HOGER PERSONEEL	

AFWIJKINGSMOGELIJKHEDEN

naam	karakter ¹	functie-indeling	belonings-systeem	loon	toeslagen	vergoe-dingen	arbeids-duur	werk-tijden	overwerk	verlof	buiten-gewoon verlof	pensioen	overige
AFBOUW		ja
AMBULANCEZORG	standaard	ja
BAKKERSBEDRIJF		.	.	.	ja	ja	.	.	.
BAKSTEENINDUSTRIE, NEDERLANDSE		.	.	ja	.	.	.	ja	.	.	ja	.	.
BANKEN CAO	standaard	ja	ja	.	.	.	ja	ja	.
BEDRIJFSVERZORGINGSDIENSTEN		ja
BEREIDE VERF- EN DRUKINKTINDUSTRIE		.	ja	ja	ja	.	ja	ja
BEROEPSONDERWIJS EN VOLWASSENENEDUCATIE, BVE		ja	ja	ja	ja	.	.
BETONPRODUCTENINDUSTRIE		ja	ja	.	ja	.	.	.
BITUMINEUZE EN KUNSTSTOF DAKBEDEKKINGSBEDRIJVEN		.	.	ja	.	.	ja	ja	.	ja	.	.	ja
BOEKEN- EN TIJDSCHRIFUITGEVERIJBEDRIJF		ja	ja	.	.	.	ja	ja	ja	ja	.	ja	ja
BOEKHANDEL EN KANTOORVAKHANDEL		ja	.	ja	.	.	.
DAGBLADJOURNALISTEN		ja	.
DRANKINDUSTRIE EN GROOTHANDEL IN DRANKEN		.	.	.	ja	.	ja	ja
ENERGIE- EN NUTSBEDRIJVEN WENB SECTOR CAO AFVAL EN MILIEUBEDRIJVEN	standaard	.	ja	ja	.	ja	ja	.	ja
GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (GGZ)	standaard	ja	.	.	.	ja	.	.	.
GEHANDICAPTENZORG	standaard	.	.	ja	ja	ja	ja	.	.	ja	.	.	.
GROENTEN- EN FRUITVERWERKENDE INDUSTRIE		ja	.	.	.
HISWA (HOUTEN EN KUNSTSTOFFEN JACHTBOUW)		ja
HOUTVERWERKENDE INDUSTRIE		ja	ja
INTERNATEN KINDEREN VAN BINNENSCHIPPERS EN/OF KERMISEXPLOITANTEN		ja	.	ja	ja	.	.
JEUGDZORG	standaard	ja	.	.	.	ja	ja
KARTONNAGE- EN FLEXIBELE VERPAKKINGENBEDRIJF		ja	ja
LANDBOUWWERKTUIGEN EXPLOITERENDE ONDERNEMINGEN		ja
LEVENS MIDDELEN, ZOETWAREN, TABAKS- EN BAKKERIJPROD. GRTH. IN-		ja
MARGARINE- EN SPIJSVETINDUSTRIE		ja
MEUBELINDUSTRIE EN MEUBILERINGSBEDRIJVEN		ja
MUSEUM CAO		ja	ja	ja

naam	karakter	functie- indeling	belonings- systeem	loon	toeslagen	vergoe- dingen	arbeids- duur	werk- tijden	overwerk	verlof	buiten- gewoon verlof	pensioen	overige
NATUURSTEENBEDRIJF		ja	.	.	ja
NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN	standaard	ja
NWBC VOOR DE KUNSTSTOF- EN RUBBERINDUSTRIE		.	.	ja	ja	ja
ONDERZOEKINSTELLINGEN CAO		ja	.	ja	ja
OPINIEWEEKBLADJOURNALISTEN		ja	ja	.	ja	.	ja	.
PARKETVLOERENONDERNEMINGEN		ja	ja	.	.	.	ja
PRIMAIR ONDERWIJS		ja
PRODUCTIE EN LEVERINGSBEDRIJVEN CAO	standaard	.	.	ja	.	.	ja	ja	ja	.	.	.	ja
PUBLIEKSTIJDSCHRIFTJOURNALISTEN		ja	.	.	ja	.	ja	ja
RAILINFRASTRUCTUUR		ja	.	.	ja
REFORMATORISCH PRIMAIR ONDERWIJS		ja
SLAGERSBEDRIJF	standaard	.	.	ja	ja
SOCIALE WERKVOORZIENING	standaard	ja	ja	.	.
TUINZAADBEDIJVEN		ja	.	.	ja	ja	ja	ja	.	.	ja	.	.
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA		ja
VAKTIJDSCHRIFTJOURNALISTEN		ja	ja	.	.	.	ja	ja	ja	ja	.	ja	.
VARKENSVERBETERING IN NEDERLAND		ja	.	ja	ja	.	.
VERPLEEG- EN VERZORGINGSHUIZEN EN THUISZORG	standaard	ja	.	ja	ja
WATERBEDRIJVEN AANGESLOTEN BIJ DE WWB	standaard	.	.	ja	ja	ja	ja	ja	.	ja	.	.	.
WATERBOUW		ja
ZIEKENHUIZEN	standaard	ja	ja
ZOETWARENINDUSTRIE		ja	ja	ja
ZUIVELINDUSTRIE, HOGER PERSONEEL		ja
Totaal		8	7	10	6	8	17	22	7	18	7	8	22

1

In de 2^e kolom wordt aangegeven of de cao een standaardkarakter heeft. Als er geen vermelding is opgenomen dan is het karakter van de cao niet expliciet in de tekst van de cao vermeld.